

кожна п'ята жінка в США була зґвалтована протягом свого життя, очевидно, що необхідно було вжити рішучих кроків, щоб покласти край епідемії зґвалтувань у США.

Система швидкої ідентифікації ДНК ANDE – це нова технологія, яка генерує ДНК-ідентифікатор із судово-медичних зразків менш ніж за дві години. Хоча етапи обробки та інтерпретація даних у системі Rapid DNA по суті ідентичні тим, що використовуються традиційно, зразки обробляються, а отримані дані інтерпретуються автоматично. До цього часу тривалий час, необхідний для тестування SAEK, призводив до того, що лабораторія не збирала зразки для тестування. Завдяки цьому новому підходу лабораторія може швидко отримувати результати, допомагаючи розслідуванню у режимі реального часу, ідентифікуючи підозрюваних і виправдовуючи невинних.

Дякуючи підтримці іноземних партнерів дана система використовується і в Україні. Так, спеціалісти-криміналісти Головного слідчого управління Національної поліції України фіксують наслідки воєнних злочинів РФ, вилучають рештки боеприпасів та ідентифікують загиблих людей. Спеціалістам-криміналістам за допомогою унікальної технології швидкісного встановлення ДНК вдається ідентифікувати сильно обгорілі фрагменти тіл загиблих людей. З цією метою відбираються ДНК-профілі у родичів загиблих та порівнюються зі зразками, вилученими на місцях вчинення злочинів. Завдяки кропіткій роботі спеціалістів-криміналістів у найкоротший термін опрацьовується велика кількість ДНК-матеріалу та встановлюються особи загиблих. Це надзвичайно важливо для людей, які втратили своїх рідних [2].

Список використаних джерел

1. ANDE Launches Rapid DNA Booking Management Solution - First in Industry to Receive FBI Approval for Use in Booking Stations. URL: <https://www.ande.com/>.

2. Нацполіція продовжує працювати на місці зруйнованого ракетним ударом ТРЦ у Кременчуку. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/stoprussia/naczpolicziya-prodovzhuje-praczuвати-na-misczi-zrujnovanogo-raketnim-udarom-trcz-u-kremenchuku/>.

Нікітіна-Дудікова Ганна Юрївна,
доцент кафедри криміналістики та судової
медицини Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ЗА УЧАСТЮ ДІТЕЙ

Реалізація практичного застосування конкретної методики розслідування кримінальних правопорушень здійснюється через положення криміналістичної тактики, тобто через особливості

застосування її засобів під час проведення слідчих (розшукових) дій в рамках досудового розслідування.

Основними елементами криміналістичної тактики, головними її тактичними засобами є тактичні прийоми та слідчі (розшукові) дії, у рамках яких вони реалізуються [1, с. 179].

Відповідно до КПК України, процесуальні дії під час кримінального провадження на стадії досудового розслідування можуть фіксуватися у протоколі та за допомогою технічних засобів на носії інформації. Рішення про фіксацію процесуальної дії за допомогою технічних засобів під час досудового розслідування приймає особа, яка проводить відповідну процесуальну дію. За клопотанням учасників процесуальної дії застосування технічних засобів фіксування є обов'язковим [2].

Відхід від традиційної форми фіксації у вигляді протоколу в сторону фіксації за допомогою технічних засобів при розслідуванні кримінальних проваджень за участю дітей має ряд переваг [3, с. 356].

Помилки при фіксації показань під час проведення допиту дитини обумовлюються тим, що усне мовлення значно відрізняється від писемного, оскільки воно, по-перше, неорганізоване, по-друге, у лінгвістичному аспекті далеко від літературного і наближається до побутового розмовного мовлення, по-третє, характеризується підвищеною значущістю інтонації і логічного наголосу, а по-четверте, містить велику кількість інформації, яка йде не мовними каналами, а через жести та міміку [4, с. 235].

В матеріалах відеозапису фіксуються мовні та лексичні особливості розповіді допитуваного, його жестикація і мімічні реакції під час надання показань, а також паузи при відповідях на запитання, інакше кажучи, вони відображають ту ступінь психологічної свободи і розкнутості особи на допиті, яка переконує в щирості її показань. Водночас, аналіз відеозапису може показати і протилежне: нічим необгрунтовану напруженість особи, яка надає нібито правдиві показання, невмотивовано ретельне (для простої правди) обмірковування відповідей на запитання, ухилення від чітких і однозначних відповідей на них, численні протиріччя в «правдивій» розповіді і непереконливе їх пояснення. При цьому можна спостерігати невинуватий рухливості неповнолітнього, інші динамічні та психофізіологічні прояви величезного напруження, що не відповідає ситуації безконфліктного (при наданні правдивих показань) допиту [5].

Фіксація результатів проведення пред'явлення для впізнання за допомогою технічних засобів забезпечить виключення сумнівів у тому, які саме особи пред'являлися, чи не була особа, яку впізнавали кимось чином виділеною серед інших, чи не були допущені процесуальні помилки.

Застосування під час проведення слідчого експерименту технічних засобів фіксації значно підвищує його інформаційну

цінність. Під час проведення цієї слідчої дії закон надає право слідчому, прокурору або за їх дорученням залученому спеціалісту проводити вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складати плани і схеми, виготовляти графічні зображення, відбитки та зліпки, які додаються до протоколу. Треба зазначити, що фіксація покликана не лише описувати та засвідчувати результати слідчого експерименту, а й процесуального порядку його проведення, отже, гарантії дотримання прав учасників процесу, та, як наслідок – факту допустимості доказів, отриманих внаслідок його проведення [6, с. 233].

Здатність наочно ілюструвати отриману під час проведення слідчих (розшукових) дій інформацію вимагає застосування відповідних способів фіксації. Враховуючи малолітній чи неповнолітній вік учасника слідчої (розшукової) дії, необхідно зберігати автентичність мовних зворотів та лексикону, за допомогою якого дитина пояснює обставини, що з нею сталися або стали їй відомі, а також фіксувати і невербальну інформацію, яка надходить від дитини в ході допиту. У багатьох випадках саме суб'єктивна обробка слідчим показань дитини в сторону їх редагування та спотворення окремих виразів тягне за собою необхідність проведення повторних слідчих (розшукових) дій. Тому, вважаємо за доцільне використовувати фіксацію їх результатів за допомогою технічних засобів відеозапису.

Список використаних джерел

1. Бахін В.П., Гора І.В., Цимбал П.В. Криміналістика: курс лекцій: у 2 ч. Ірпінь : Акад. ДПС України, 2012. Ч. І. 356 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково-практичний коментар : у 2 т. / Бандурка О. М. та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Т. 1. Харків : Право, 2012. 768 с.
3. Нікітіна-Дудікова Г.Ю. Криміналістична методика розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2022. 624 с.
4. Переверза О.Я. Помилки фіксації показань на досудовому слідстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2017. Вип. 42. с. 234–237.
5. Загамула В.В. Розслідування втягнення неповнолітніх в заняття проституцією. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/14718>.
6. Кірпач І.С. Завдання слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. *Митна справа*. 2013. № 3 (87). Ч. 2, Кн. 1, травень-червень. С. 233.